

- k rozvoji individuality dítěte, založené na citovosti a mravnosti jako nejvyšších principech
- k vlastenectví, k pocitu sounáležitosti s regionem, ve kterém žijeme, s upřednostňováním jeho historie, lidových tradic, písní, tanců, nářečí apod.

"Učitelem nechť je ten, který si umí s dětmi hrát"

"Všechno samo sebou plyň - nic násilím nevyumāhej"

"Učitel má dát každému možnost vyniknout"...

- jen námtkou vybíráme ze Sbírky zásad pedagogických, kapitola 1-3 J. A. Komenského, které napsal před neuvěřitelnými třemi sty padesáti lety. Jsou to zásady plnohodnotně pravdivé a platné i dnes, v roce 1991, pro každého pedagoga, jehož mravní kodex je takový, jaký být má. Spojený srdcem, rozumem, vlastní vůlí a touhou zasévat semínka vzdělanosti všestranné do dětské mysli. Prvním a nejdůležitějším mottem pro počáteční práci mateřských škol, hlásících se k myšlenkám J. A. Komenského, by mělo být:

"Nic ať se žákům v paměť nevkládá, čemu rozuměti z gruntu dobře naučení nejsou".

Propagujeme:

- obrodu a obnovení výchovy k rodičovství a rodinné výchovy v těsné spolupráci s mateřskou školou
- rozvoj individuality dítěte, založený na citovosti a mravnosti
- upevňování zdraví tělesného rozvoje na zásadách přirozenosti a spontánnosti
- výchovu, která na základě přirozeného poznání povede k zušlechťování rozumu, řeči a činů
- výchovu k vlastenectví, k pocitu sounáležitosti s regionem, v ve kterém žijeme, s upřednostňováním jeho historie, lidových tradic, písní, tanců, nářečí apod.

Při své práci na nové koncepci mateřských škol J.A. Komenského vycházíme z Informatoria a Didaktiky velké ve spojení s nejnovějšími poznatky vědy o osobnosti dítěte, pedagoga a jejich vzájemné interekce.

K reformě základního školství

Daniela Janečková

K novými reformním úvahám patří i možnost integrace postižených dětí do tzv. "zdravé populace".

Podíváme-li se blíže na soudobou teorii a praxi speciální pedagogiky, zjistíme že:

1. Počet žáků ve speciálních školách se zvyšuje /což je umocněno i přijímáním žáků slaboduchých a podprůměrných/.

2. Výjimečně se žáci ze speciálních škol vracejí do základních škol. S rozhodnutím se zařazením do spec. zařízení, zvláště pak do ZvŠ, dochází k další segregaci těchto dětí. Tu předcházející jim připravila společnost.
3. Architektura školských budov neodpovídá potřebám dětí s defektem.
4. Ve speciálních zařízeních, zvláště ve zvláštních školách, se používají metody, které jsou často jen aplikací pedagogických metod základních škol.
5. Klasifikační stupnice, podle které ve speciálních školách učitelé hodnotí své žáky, není vhodným motivačním stimulem.
6. Chybí speciálně pedagogické znalosti alternativního vyučování.
7. Nedostatečně je veřejnost seznamována s problematikou spec. pedagogiky.
8. Chybí navázání sociálního kontaktu s rodiči. Není vytvořen respektující vztah, který by probíhal v ovzduší vzájemné důvěry.
9. K zhoršení adaptability přispívá přístup "zdravé populace" k postiženým.

Řešení těchto i dalších problémů spec. výchovy a vzdělávání postižených dětí, by mělo být v kontinuitě s jejich integrací do společnosti. To znamená, naučit se pomáhat postiženým tak, aby ani zdraví nic neztráceli, aby i je toto soužití obohacovalo. Základní škola by měla být proto vnitřně tak diferencovaná, aby byla i na tento integrační proces připravena.

K niektorým otázkam vnútornej reformy ZŠ so zreteľom na počiatkové vzdelávanie

Dr. Mária Píščová

Přibližně od polovice osemdesiatych rokov boli evidentné signály o potrebe kvalitatívnych zmien v školskom rezorte. ¹ Výrazne boli problémy súčasnej školy aj učiteľa artikulované po novembri 1989 aj prostredníctvom expertných skupín, ktoré pracovali pri MŠ SR. Zavŕšenie čiastkovej etapy v úsilí o kvalitatívnu premenu súčasnej školy predstavuje materiál Strategické zámery rozvoja malých škôl, ktorý vyšiel v 7. čísle UN pod autorstvom M. Hejného, námestníka MŠ SR.

Aký je stav vnútornej reformy vzdelávania na elementárnom stupni školstva? Príspevkom k odpovedi je aj porovnanie obsahu kritických pripomienok (odbornej verejnosti, ale aj rodičov) a obsahu tých zmien, ktoré sú navrhované resp. doporučované. ² Mieru premien odzrkadľuje prax riadenia školstva, školy a prax riadenia pedagogického procesu žiakov učiteľom v triede.